

poprzedni nr UK: 457

III-107

FUNDACJA GENERALNA ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Archiwum Pomorskie Armii Krajowej

okręg Pomorskiej Służby Polek

87-100 Toruń, pl. Wolności 93, tel. 50 43 50 65 22 186

e-mail: foz@wp.pl, p.w.was@wp.pl

NIP 556 700 817, KRS 0000 870000 36

Nr r-ku 82 1090 1500 0000 0000 5002 0244

Toruń,

Brodnica
AK

Subońska Halińska
zam. Lipkowska

UK: 457 / 457 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI

Suborniska Halina
T: K: 457/457 Pom
Brodnice A & B

I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 – relacja właściwa k. 5 s. 1-8
- I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora
- I/3 – Inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

- III/1 – dot. rodziny relatora
- III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.
- III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945)
- III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.
- III/5 – Inne...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”]

k. 5

VI. Fotografie

dział ikonografii

I/1. Relacja - Lubońska Halina zam.
Lipkowskie:

1. Relacja Haliny Lubońskiej - Lipkowskiej o sytuacji w Gólabiu z 5.04. 1979, spisane przez Elbietę Zawacką, rękopis omyg. k. 1 s. 1
2. List - relacja Haliny Lipkowskiej z 16.08. 1979, rękop. omyg. + kserokop. k. 2 s. 2-5
3. List E. Zawackiej do H. Lipkowskiej z 21.10. 1979, rękop. kop. k. 1 s. 6
4. "Do relacji p. Lubońskiej - informacje zebrane latem 1979 (...) spisane przez Elbietę Zawacką, rękopis omyg. k. 1 s. 7-8

5^W 1979

Relacja p. Haliny Lubowickiej - Lipkowskiej 1
o rytmach ekupacyjnej w Głubczynie

W Głubczynie wiele opornych było chyba minimalnie,
w każdym razie było niezmiernie spóźnione.
Nie orientowano się też, że było „dostawczy”
Dopiero w czasie obławiania Czerw. Armii
zjawiła się masowo P.K. Ale byli to lu-
dzie, którym w czasie ekupacji nie wyrobiła
się przyzwyczajenie, odwrócić widzieli ich
często pijanych. Teraz objęli stanowiska
w Głubczynie i Wąbrzeźnie.

W parę dni po wejściu Czerw. Armii lud-
ność z przeważaniem obserwowała uformo-
waniem pierwszego dnia, dłużej Holmów, ewolu-
jący na Rybnik, utworzony z Akowców i
miejscowych III grupy z Głubczyna i Dobrynia.
Było ich chyba do stu tysięcy.
Wyprawa odbyła się obozami przez Rójce
do Cichanowa, tam wielu zginęło na
brazynki. Potem wyjeżdżano pod Moskwy
miejscowości Satura, trzy tygodnie po
długo latami w im. Gajkowskiej

du Rapp gewandelt
Witkowski Tadeusz, kawaler

(Zastąpił
summa)

Francouzská Paříž!

Prague snede souptím přeprosie Paříž se možs pře-
Hocuvši i vyjasnie pnyuzeny.

Oni po obresie mekur sachonbatam na zuzorajne zepale-
me psbneli, a potom pnyrtý poukltania. Pnev setý lipiec
nie byto muie v tomim, a od 1. IV. pnyrtývam v Borach
Smeholobich i tu clapiero pnyrtý mi dricii setý negro-
madrauz korespondencis.

Mnypt nasej musy pnyrtý Paříž to, co mi nedloue o
Yadse Cyrkloff, a nasej moze Paříž v zebrauzý setýjak nie
posiada:

o jej pnyrtýmoia do organizajie viedrat p. Jan Grajkovskij
(Kunimian z Ripime) ktony je zverbovat i zoznienka z
Brodnicy (nepiska nie anem) Pnyrtý sklep pnyrtýskij jako
shozytie koutakova byt. bardo dobry.

Moja matka (nie zny) vidiata z obua nasej mieskhania,
jaki tzv. "tajniak" pnyrtý p. Cyrkloff pnyrtý rynek do ko-
mendy policiji, a pnyrtý konicemym na ramicou, na
biaty faruch, a gtoz gtoz, pnyrtý podobnie nie spocnievajes
sú pnyrtýkhania. B. Golubia nymierou p. C. do Bydgon-
cy, do gestepo i nikt nigdy vsety o Nij nie Hyszet.

Byla pnyrtý nymierou, znyrtý ludskom, jak
moza to podata co' bez besek. Zyna dle vodrimy -
piotra i brat amati na gnyrtý, najstony z vodreistia
Celestyn psiedlit tiz podobno po vojnie v Holandii.

Bliszyt danyt me Ben Benet moze vdrilic Kasimier
Grajkovskij, zamienilaty v Golubia, zonyty z Halim Jordau,
bardo bliszyt breens p. Cyrkloff.

Opracovane pnyrtý Paříž publikajie vsety v ludriach,
ktony v szasie okupajie nymierie kouspiravati.

Ja o vsete nasej pnyrtý nie mam prava. Bo co
I volitau? - Na pnyrtý p. Jana Grajkovskij, redca-

3
gowałam od porannej jesieni 1944r stylem meldunkowym
dotarczone przez Wiergo pnelary. Nie byłam zaprosz-
zona. Raz jeden spotkałam u p. Grefkowskiego pana,
który przybył podobno z Tomnia, ale jako był jego
stopień organizacyjny i jakie pełnił funkcje nie wiem.
Innych członków organizacji nie znałam, o werbowa-
niu p. Grefkoff powiadził mi p. Grefkowski - Ollacuga,
nie wiem.

Jeżeliby Pani chciała powrócić tuż do mnie, od 30. III
będę u Tomnia (Hovarskiego 136/5a), a o 1. IX u szkoły.
Zatem, że nie mogę w szerszym zakresie przyjąć tuż
do swojej pracy Pani.

z głębokim szacunkiem

H. Grefkowska

potrzebne uzupełnienia.

- jeżeli treści były przekazywane przez H. Dubanicką
- zwrot zdjęcia namacanych

Francouzská Paříž!

Prague předešlým přeprosím Paříž se mážt tie-
stovostí i výjímavě poryvny.

Tuž po obresie matier zadržon, katam na zyxozajne zapale-
nie pslneli, a potom pnyrtý ponktánie. Přes. cety lipiec
nie byto muie i tomúne, a od 1. IV. zmebyvám. v Borach
Smelohsluch i tu depiero pnyrtý mi dypci. cety negro-
medrouz korespondencij.

W myst masij musy preberaje Paříž to, co mi nedloue o
yadzi Cyrklaft, a nego moie Paříž zebrauný relacijak nie
posiada:

• Jej pnyrtýmoie do organizacii nedriat p. Jan Grajleski
(kominian z Rypine), ktory js zverbovat i dzeriessia z
Broduicy (nepisak nie zneny) Punkt - sklep mlekaraki jako
shryzha koutafkova byt. bardro dobry.

Moja matka (nie zyx) vidziata z okna masy mieshanie,
jaki tzv. "tajniak" provádriat p. Cyrklaft přes rynek do ko-
mendy policiji, a přeszem koncomym na ramionu, na
biaty fasnek, z gety glanz, pravdopodobne nie spocliwajce
sú pnestiehanie. R. Golubia nyziesieno p. C. do Bydgon
czy, do getyto i nikit nigely vstiej o Nij nie Hyszet.

Byla popodnyes nspasobienia, zycaliva ludriom, jak
mojta to podata coš bez kerek. Zyxba dla rodrimy -
piotra i brat zmasi nie gnidic, mejstorsy z rodrimka
Celestyn osiedlit sú podobno po rajmie v Holandii.
Bliznyet danyet ne ten tenat moie udrielic Kasimie
Grajleski, zamienilaty v Golubia, zonyty v Galing Jordau
bardro bliznyet breens p. Cyrklaft.

Opracowane přes Paříž publikacije móbry v ludriak
litóny z szasie okupacii nescyrticie kouspirovati.
Ja o sobie nego paviduie nie mam prava. Bo co
I robitam? - Na prosby p. Jana Grajleskiego, redca

5
goda od porneji jeseni 1944r stykem meldebnym
Kostromou proi Wiego pnehasy. Nie bytam zapnysy-
zoue. Raz jeden spothetam u p. Grefkowskego pana,
ktory pnybyl podobno z Tomnia, ale jako byt jeho
stapieu organizacijny i jako byt funkce nie wiem
Zmnyd ustanow organizaciji nie znam, o zwerbowa-
niu p. Grefkoff powiediel mi p. Grefkowski - Olacugo,
nie wiem.

Jedyby Panu chciata shouskhowec to se mus, od 30. III.
Gdzie u Tomniu a o XIX u szkole.
Jestny, ze nie musz u szerszym zakresie pnyznic to
do cennej pracy Panu.

2. Grefkowskim pracownikem

H. Grefkowski

potrzebne uzupełnienia:

- jakiej treści były praktyki prowadzone przez H. Grefkowskiego
- wzrost zdjecia naukowca

Torun, 21.12 1979 6

Szanowne Pam,

Dziękuję za informację z 16 VIII.

Czy przypominasz Pam sobie, że obudziła m. Pam zebrała dane miłośnicy o ruchu oporu na myślen Pam przytu walczyły?

Bardzo Pam's pragnie o podaniu swoich danych w sprawie zafascynowanego kurtosomnie Patrycja Zawadzkiego historyka mija Pam była zaimponowana P.K. Z pewnością zdarzało by im bardzo ciekawymi informacjami pozwalałoby sobie obraz wyrobić.

Skąd p. Sobolewski - Hertzowiec wiedziata o Pam uczestniczniku?

Pragnie Kamierowa przypominasz sobie, jakie to były projekty, które Pam wydepnowała dla polskiej kawalerii, (nie wiem jakiego dojeżdża do niej), czego do tej chwili, jak często się walczywały?

Czy Pam mogła by się z nami porozumieć?

Czy znała Pam p. Spachne wstąpiła wstąpiła z ul. Kosciuszki i Dobrym? Czy p. Zdobychowski, zony Kamierowa?

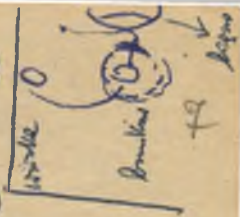
Jan Gross, był wybitnym bluzą Tomowi miał w Golubiu zafascynowanego miłośnika pracownice, krusce - kto to mógł być?

Jan Kłaf, wyjechał podobno jakas, Sostia - nie wiem czy Zakomna, czy przelazła wke. Czy Pam coś wie o tym?

Serdce Pam's pragnie o pomoc Czy Pam rozpoznaje osoby, nie zafascynowanymi

Pragnie Kamierowa o Zwart (możliwie myślny) tego zdziwić? Czy wyświadczyć pomocowniką Elżbieta Zawadzkiej

Do relacji p. Lubonickiej
Informacji zbrodni latem 79 na walciejach
w Ostrowie

Ostrawie K. Czech po Chojnic
p. Lubonickie miast (16.7.1979 4 min - 27)

Grupa "Wódka", zwrot 3 osobowy rentu
partij zantke polsko, d-celownik = mistki

I grupa ^{Rozjany} - desadnie do robotnic - uchwaineli, jedne
z nich podata kumom informacij
marneta (slady zivotost).

II grupa - povereniam laci prur jagdkomna do
po maku de ma delitu jeboty zidentyfi-
kacali gospodary pomagajery de i tyde no-
w porudeni wigid 23x44 v ^{strucali}
povnu kado bunkwa sud jencia Krog.

Pomate I. Ostrawie 6 masink
w tym ucwina kuzlgoa (zypjyn)
corka jay kuzlgon'ne warstow.
kama w miz son (zawentowani
w prac - nym uwelet, bo go in
kuzo w dan

II Powere 8 masink tykko muzicyz
marneta Kolbiery w karnom
i Ostrowie

III przy moim kuzady ostrawie a Czech
nie ma kabin masink Kobacz

Informatory nie widny o przy uchwainie do 17k
kuzinowice w Zivonjicy w kuzlgych De ad
najblizni

nadlesnictwo w Przesystaj

So vor zelini, bo poveri partij zantke moze istnie
tykko druzi ike pomocy. verte

8

Grupa Meggowa ten dniada wresimij
kado Czwarka, Gacna, leg bode
Potem Meggowa dniada w pojedy wlas

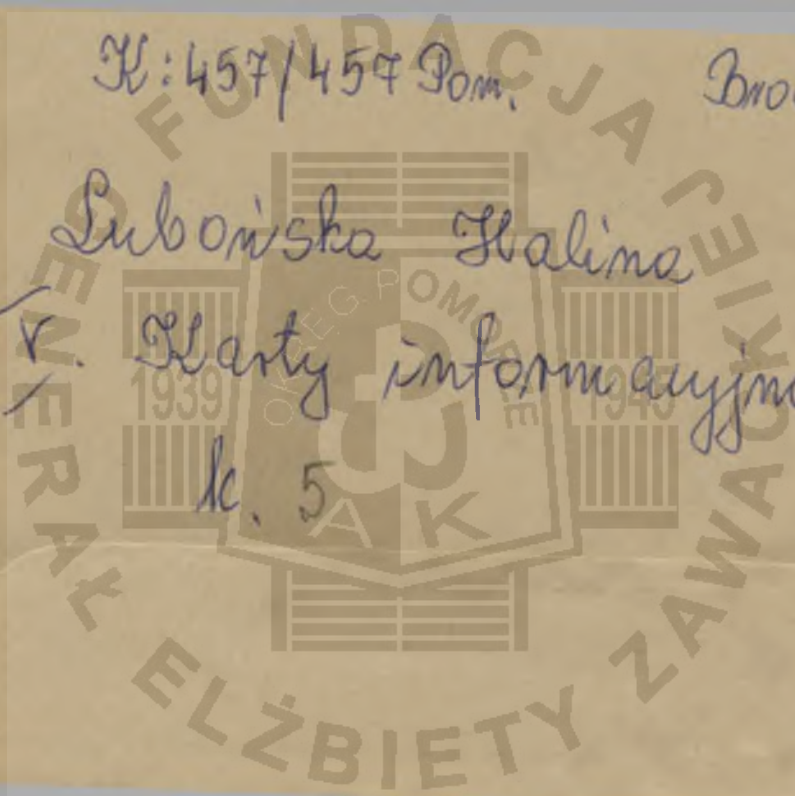
№: 457/457 Pom.

Brodnice

Suborniska Halina

✓ Karty informacyjne

lc. 5

1. ^{12/15} ^{12/15} ^{12/15}
 2. ^{12/15} ^{12/15} ^{12/15}
 3. ^{12/15} ^{12/15} ^{12/15}
 4. Luboniska I - Liphowska 5, Luboniska
 Halina
 6. Luboniska
 7. Luboniska
 8. 1939 1945
 9. 1945
 10. Termin, ^{12/15} ^{12/15} ^{12/15}
 Morawa okupacji Górali Rybnicki
 11. ^{12/15} ^{12/15} ^{12/15}
 12. Relacja wTasna
 nie była zapamiętana
 plik kontaktowy dla Grytkowskiej
 pomoc rekrutawskie dla "Tadka"
 zbiorcze mat rann
~~KAK 26/1~~ 12/82
~~18/65~~
 Adv. pater protoswarska

Archiwum
Głębok
1742

Lubonische Halina córka
vel Heleny Graytkowskiej
pamięcią kontaktowym w Głębok było mianem
Haliny Lubonickiej na Rynek 3 Studentka historii
zej mabli ^{Hamerka} pracowała w br. Zdrowie i od niej
Halina przynosiła lekarstwo i swadli opatromkiem
do Graytkowskiej — 221984

internet 235-80 Liptoski 3
Lubonske Hahno 249-91 1000000
Gajmb

zamy zme ~~Liptoski~~ ^{Liptoski} ~~Liptoski~~ ^{Liptoski} 1

podarcs skupacij miestke z matke

Hamernik ~~Hamernik~~ v Golubom

prypravitá ry z ? Cevistkoff

p. 4. jostlan, anformatorke, pracovata z

H dubonske od 24. 4. 45 do ex. vel 45 u PC in

vyphata do Tormia kon. vryc studia

miestke dmybe u Torm, nanc. vyphata dvybam?

Szvkae u Rovatorim

vy ml. Sobesak - Havovodny byta vrymz ostavilny

87K v Golubom

zame dnyr Tuel-Sam.
2 Form
Stov sekups 136/52

list o obicane velcepe 5 VII 79

KT

Lubon'ske Halime

Wębrino⁴

Golub Rynek 3

ny melajji Graykavilny pkt kontaktowy
i dostarczenie materiałów ram.

proszę 23 vm Ase o wydobywaniu nelijsj

inf p. Lubon'skiy 16^x 79; dane p. Graykavilny
co do p. Lubon'skiy ny myline

Cyrklaff jest karta probna 5
w Polodniem.
Aoback - Wernarske
Grajnowska Maria
Grajnowski Jan
Kopp Erhard
Witkowski Teodor
Zapytac Holing
pytania p. do cent.

ARCHIWUM

Biblioty Zawackiej

por.

457 / 1000

data wpływu

PK-79

~~Włodzisław~~
Golub
Bredun

z d. Lubońska - Lipekowska Halina

Łubonińska Halina
Łubonińska

